

Správa o činnosti Sekcie pre hospodárske a sociálne dejiny SHS za obdobie 2006 - 2011 na XIII. Zjazde SHS v Prešove 26.4.2011

Na Slovensku neexistuje, na rozdiel od iných krajín, žiadny ústav hospodárskych a sociálnych dejín – jeho funkciu istým spôsobom supluje naša sekcia. Vieme, že na Slovensku pôsobí množstvo rôznych historických ústavov a katedier, ktorých vzájomné prepojenie je dosť ťažké. Na týchto pracoviskách pracuje množstvo historikov, ktorí sa venujú hospodárskym a sociálnym dejinám. Nie všetci sú členmi Slovenskej historickej spoločnosti a konkrétne našej sekcie. Je našou trvalou úlohou získavať a prepojiť týchto historikov. Dôležitú funkciu tu plní tzv. “mejling” Slovenskej historickej spoločnosti, ktorý informuje, ktoré podujatie sa organizuje, kde a kedy sa bude konať atď.

Od predchádzajúceho zjazdu SHS, ktorý sa uskutočnil v roku 2006 v Banskej Bystrici, naša sekcia zorganizovala (alebo sa podieľala na organizácii) týchto podujatí: V roku 2006 členovia sekcie zorganizovali medzinárodný vedecký seminár Cirkev a formovanie občianskej spoločnosti, ktorý sa uskutočnil v Bratislave. Na podujatí odznelo šesť referátov. Sekcia bola aj spoluorganizátorom odborného seminára Vyhne, minulosť a súčasnosť. Podujatie sa konalo v dňoch 15.-16. júna 2006 vo Vyhniach. Členovia sekcie (Roman Holec, Ľudovít Hallon) sa aktívne podieľali na prezentácii slovenskej historiografie na XIV. medzinárodnom kongrese hospodárskych dejín 21.-25. augusta 2006 v Helsinkách.

Na tomto mieste treba upozorniť, že okrem svetových kongresov historikov sa konajú s trojročnou periodicitou svetové kongresy hospodárskych dejín, na ktorých máva naša sekcia pravidelne dôstojné personálne zastúpenie. V roku 2006 sa konal takýto kongres v už spomínaných Helsinkách, v roku 2009 v Utrechte a v roku 2012 sa uskutoční už 16. kongres hospodárskych dejín v Stellenbosch v Juhoafrickej republike.

V roku 2007 členovia našej sekcie zorganizovali medzinárodný seminár Rómska otázka ako faktor česko-slovenských vzťahov v 20. storočí, ktorý sa uskutočnil 17. – 19. apríla 2007 v Košiciach a odznelo na ňom 12 referátov. Sekcia bola aj spoluorganizátorom symposia História získavania nerastného bohatstva zo slovenských lomov. Sympóziu sa uskutočnilo v Banskej Štiavnici v dňoch 20.-21. júna 2007. Odznelo na ňom 12 referátov. Členovia sekcie ďalej zorganizovali kolokviu Hospodárske dejiny, súčasný stav a perspektívy. Uskutočnilo sa 11. októbra 2007 v Bratislave (9 referátov).

V roku 2008 členovia sekcie zorganizovali medzinárodný seminár Šport ako fenomén v česko-slovenských vzťahoch, ktorý sa uskutočnil 8. - 9. apríla 2008 v Trenčíne, Odznelo na ňom 6 referátov a zúčastnilo sa 45 záujemcov. Sekcia bola aj spoluorganizátorom odborného seminára na tému Lomy na západnom Slovensku. Podujatie sa uskutočnilo 25. júna 2008 v Banskej Štiavnici (12 referátov a 37 účastníkov). Členovia sekcie sa ďalej organizačne podieľali na medzinárodnom odbornom seminári Argentifodina 2008. 2. ročník seminára o montánnej archeológii, dejinách baníctva, hutníctva a geológie v stredoeurópskom priestore (3. - 6. septembra 2008 v Banskej Štiavnici, 9 referátov).

V roku 2009 sekcia nezorganizovala žiadne vlastné vedecké podujatie. Členovia sekcie sa však podieľali na organizácii viacerých sympózií a konferencií. Na medzinárodnom vedeckom sympóziu Staat, Bergbau und Bergakademie: Montanexperten im 18. und frühen 19. Jahrhundert (Štát, baníctvo a banícka akadémia: montánni experti v 18. a začiatkom 19. storočia), ktoré sa uskutočnila 20.- 22.2.2009 vo Freibergu (56 účastníkov) sa zúčastnili Peter Konečný a Miroslav Kamenický. Peter Konečný bol aj jedným z hlavných organizátorov

podujatia (podujatie zorganizovali Technická univerzita – Banícka akadémia vo Freibergu (Technische Universität – Bergakademie Freiberg) a Univerzita Regensburg (Universität Regensburg). Na medzinárodnej vedeckej konferencii Montanregion als Sozialregion. Zur gesellschaftlichen Dimension von „Region“ in der Montanwirtschaft (Montánný región ako sociálny región. K spoločenskej dimenzii pojmu „región“ v montánnom hospodárstve) konanej 14.-18.9.2009 v Steinhause (27 účastníkov) sa s referátmi predstavili Lucia Krchnáková, Martin Štefánik a Miroslav Kamenický. Roman Holec sa zúčastnil na XV. svetovom kongrese hospodárskych dejín v Utrechte, kde organizoval jednu z kongresových sekcií.

V roku 2010 boli členovia našej sekcie spoluorganizátormi medzinárodného vedeckého semináru Školstvo a vzdelanosť ako faktor česko-slovenských vzťahov. Podujatie sa uskutočnilo v dňoch 13. – 14. 4. 2010 v Banskej Bystrici. Spoluorganizátor podujatia bola Slovensko – česká komisia historikov. V tomto roku naša sekcia v spolupráci so Slovenským banským múzeom zorganizovala tiež medzinárodné vedecké sympóziu Európsky význam slovenského baníctva v stredoveku a novoveku. Podujatie sa uskutočnilo v dňoch 8. – 9. septembra 2010 v Banskej Štiavnici. Odznelo na ňom 23 referátov, z toho 10 zahraničných, ktorých autormi boli odborníci z Francúzska, Nemecka, Čiech, Poľska, Maďarska.

V roku 2011 sa sekcia spolupodieľala na organizácii medzinárodného vedeckého sympózia Argentifodina 2011. 3. ročník seminára o montánnej archeológii, dejinách baníctva, hutníctva a geológie v stredoeurópskom priestore Podujatie sme zorganizovali v spolupráci so Slovenským banským múzeom. Uskutočnilo sa v Banskej Štiavnici v septembri 2011. V roku 2011 bol tiež ukončený dvojročný česko-slovenský projekt v rámci APVV – bilaterálne projekty, na ktorom sa podieľali viacerí členovia našej sekcie. Názov projektu – Kapitál českých krajín a Slovensko v medzivojnovom období. Zúčastnili sa štyria slovenskí riešitelia (Ľudovít Hallon – vedúci, Roman Holec, Miroslav Sabol a Štefan Gaučík). Projekt sa ukončil účasťou riešiteľov na medzinárodnej konferencii v Prahe pod názvom Hospodársky nacionalizmus v strednej Európe v 20. storočí, ktorá sa uskutočnila 19. 10. 2011. Vystúpili všetci menovaní. Príspevky budú uverejnené v Česko-slovenskej historickej ročenke 2011.

Z ďalších aktivít našich členov možno spomenúť, že Roman Holec bol hlavným organizátorom medzinárodného seminára v Prahe Hospodársky nacionalizmus v strednej Európe v 20. storočí, 19. 10. 2011, (za SR referáty: Hallon, Holec, Londak, Gaučík a Sabol). Podujatie sa uskutočnilo v rámci aktivít česko-slovenskej komisie historikov. V roku 2011 začal medzinárodný projekt Globalising Economic History: Multiple Roads from the Past financovaný cez Economic History Society (koordinátori P. Hudson a F. Boldizzoni). Roky trvania 2011- 2013, člen za SR: Roman Holec.

Pokiaľ ide o niektoré ďalšie medzinárodné aktivity našej sekcie a jej členov, možno uviesť aspoň tieto: Spolupracujeme so Spoločnosťou pre sociálne a hospodárske dejiny v Bonne (Gesellschaft für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte). Miroslav Kamenický sa zúčastnil v roku 2007 na 22. zasadnutí spoločnosti vo Viedni (Die 22. Arbeitstagung "Arbeitsmärkte. Ihre Funktion, Bedeutung und Entwicklung für Wirtschaft und Gesellschaft vom Mittelalter bis zur Gegenwart" 11. – 14. apríl 2007).

Spolupracujeme tiež so Spoločnosťou priateľov baníckeho umenia a kultúry v Bochume (Vereinigung der Freunde von Kunst und Kultur im Bergbau). Tá vydáva časopis der Anschnitt, kde vždy koncom roku vychádza bibliografia štúdií a článkov o dejinách baníctva z celého sveta. Miroslav Kamenický tam posiela údaje o montánnej literatúre na Slovensku.

So spoločnosťou spolupracujeme niekoľko desaťročí.

Členovia našej sekcie sa pravidelne zúčastňujú na svetových kongresoch hospodárskych dejín. V júli 2012 bude 16. svetový kongres hospodárskych dejín v Stellenbosch v Južnej Afrike. Ako vždy bude naša účasť závislá od finančných možností.

V Bratislave 25.4.2011

Miroslav Kamenický
predseda sekcie